

## KATECHEZA 9

### Wiem, co jest dla mnie ważne

### „Nie będziesz miał bogów cudzych przede Mną”

#### CELE KATECHETYCZNE – WYMAGANIA OGÓLNE

- Zapoznanie z I przykazaniem Bożym, ukazanie jego znaczenia w codziennym życiu.
- Kształtowanie postawy wiary i zaufania Panu Bogu.

#### WIADOMOŚCI

Uczeń:

- wyjaśnia znaczenie I przykazania Bożego (C.1.2);
- wylicza postawy sprzeciwiające się przestrzeganiu I przykazania (C.1.5);
- wyjaśnia, w jaki sposób można okazywać Panu Bogu swoją wiarę;
- wyjaśnia pojęcia: zabobon, wróżby, horoskopy.

#### UMIEJĘTNOŚCI

Uczeń:

- uzasadnia, jak I przykazanie strzeże wolności i godności człowieka (C.1.4);
- rozróżnia sytuacje, kiedy coś może stać się „bożkiem” (C.1.2);
- wyjaśnia, co znaczy wierzyć i ufać Bogu.

#### POSTAWY

Uczeń:

- wyraża wdzięczność i zaufanie Bogu za Jego pomoc w drodze do nieba (C.1.a);
- wyraża radość z przestrzegania przykazań (C.1.d);
- wyznaje wiarę w jednego Boga.

#### Metody dydaktyczne:

- rozmowa kierowana
- rozsypanka
- zadanie: plusy i minusy
- śpiew
- medytacja (elementy)

**Formy pracy:** zbiorowa, indywidualna

#### Pomoce dydaktyczne:

- Pismo Święte: Wj 20, 3-5a
- ćwiczenia, podręcznik
- *Youcat dla dzieci*, 115
- woreczki z ryżem
- karty do pracy w grupach

- krzyżówka
- slajd/zdjęcie wagi lub waga
- małe kartki
- film: *10 przykazań Bożych – przykazanie pierwsze*
- piosenka: *Ci, co zaufali Panu*

## WPROWADZENIE DO KATECHEZY

### KRYTERIA SUKCESU

Na dzisiejszej lekcji:

- zrozumiesz, dlaczego I przykazanie zakazuje wiary w zabobony, wróżby i horoskopy;
- zwrócisz uwagę na to, co jest dla ciebie naprawdę ważne w życiu;
- samodzielnie i poprawnie rozwiążesz krzyżówkę;
- właściwie zinterpretujesz treść I przykazania;
- wymyślisz pozytywne i negatywne przykłady wykorzystania tych samych rzeczy czy wydarzeń;
- wytłumaczysz, kiedy coś może stać się bożkiem.

1. Propozycja modlitwy: *Akt wiary*.
2. Zapoznajemy uczniów z tematem lekcji oraz przedstawiamy „Kryteria sukcesu”.
3. Nauczyciel wprowadza w temat lekcji przez pokazanie dwóch małych woreczków, w których jest np. ryż (jeden z woreczków powinien być lżejszy), prosi kilku uczniów, aby podnieśli je i zdecydowali, który z nich jest cięższy.
4. Nauczyciel prezentuje zdjęcie lub slajd wagi. Można odwołać się do wagi umieszczonej w podręczniku. Pyta uczniów:
  - Jaki przymiotnik lub czasownik pochodzi od słowa waga?
 Następnie prosi uczniów o wypisanie w zadaniu nr 4 w ćwiczeniach tego, co jest dla nich ważne w życiu (ludzie, rzeczy etc.). Zapowiada, że podczas lekcji zapoznają się z treścią I przykazania Bożego, dowiedzą się, co to znaczy, że Pan Bóg chce być dla nas ważny, oraz co to znaczy, że nie mamy mieć „cudzych bogów”, i w jaki sposób coś może się stać naszym bożkiem.
5. Nauczyciel tłumaczy, że I przykazanie przypomina jeszcze jedną ważną prawdę, o której dowiedzą się, rozwiązując zadanie nr 1 w ćwiczeniach.

## ODKRYWANIE WEZWANIA BOŻEGO

1. Nauczyciel prosi uczniów o odczytanie fragmentu Pisma Świętego z podręcznika:

*Nie będziesz miał cudzych bogów obok Mnie! Nie będziesz czynił żadnej rzeźby ani żadnego obrazu tego, co jest na niebie wysoko, ani tego, co jest na ziemi nisko, ani tego, co jest w wodach pod ziemią! Nie będziesz oddawał im pokłonu i nie będziesz im służył (Wj 20, 3-5a).*

2. W kontekście tego tekstu tłumaczymy, dlaczego dzisiaj możemy wykonywać rzeźby i obrazy, na których przedstawiamy Pana Boga. Przede wszystkim to sam Pan Bóg pokazał się nam przez Pana Jezusa, który przyszedł na świat jako człowiek. Obrazom w ramach, na ścianach nie oddajemy czci i szacunku. Mamy je w domach, kościołach dlatego, że prowadzą nas ku Bogu, przypominają o Nim. Obraz, rzeźba zawsze ma prowadzić do Osoby, którą przedstawia. Tak jak zdjęcie ukochanej osoby. Nie kochamy zdjęcia, nie oddajemy czci zdjęciu. Zdjęcie przypomina nam ukochaną osobę. Pomaga nam ukoić tęsknotę w czasie nieobecności osoby ze zdjęcia.

Dodatkowe informacje dla nauczyciela (mające na celu skrótowe przypomnienie nauczania Kościoła w podejmowanym temacie):

KKK 2130. *Jednak już w Starym Testamencie Bóg polecił lub pozwolił wykonywać znaki, które w sposób symboliczny miały prowadzić do zbawienia przez Słowo Wcielone, jak wąż miedziany, arka Przymierza i cherubiny.*

KKK 2131. *Opierając się na misterium Słowa Wcielonego, siódmy sobór powszechny w Nicei (787 r.) uzasadnił – w kontrowersji z obrazoburcami – kult obrazów przedstawiających Chrystusa, jak również Matkę Bożą, aniołów i świętych. Syn Boży, przyjmując ciało, zapoczątkował nową „ekonomię” obrazów.*

KKK 2132. *Chrześcijański kult obrazów nie jest sprzeczny z pierwszym przykazaniem, które odrzuca bałwochwalstwo. Istotnie „cześć oddawana obrazowi odwołuje się do pierwotnego wzoru” i „kto czci obraz, ten czci osobę, którą obraz przedstawia”. Cześć oddawana świętym obrazom jest „pełną szacunku czcią”, nie zaś uwielbieniem należnym jedynie samemu Bogu.*

*Obrazom nie oddaje się czci religijnej ze względu na nie same jako na rzeczy, ale dlatego, że prowadzą nas ku Bogu, który stał się człowiekiem. A zatem cześć obrazów jako obrazów nie zatrzymuje się na nich, ale zmierza ku temu, kogo przedstawiają.*

3. Nauczyciel dzieli uczniów na 4-, 5-osobowe grupy. Każdej grupie przydziela kartkę, na której znajduje się tabelka z wydrukowanymi słowami (pieniądze, telefon, zabawa, gra, telewizja) – załącznik nr 1 (wzór tabeli). Zadaaniem uczniów jest wpisać dobre i złe przykłady (plusy i minusy) wykorzystania danej rzeczy/wydarzenia. Wprowadzając w aktywizację, tłumaczymy, że wszystko, co stworzył Pan Bóg, jest dobre i ma nam służyć. Jednak my nie zawsze wykorzystujemy te rzeczy w sposób dobry. Często też możemy z tych rzeczy, wydarzeń czynić sobie bożków. Dzieje się tak wtedy, kiedy dana rzecz, wydarzenie staje się ważniejsze niż wszystko inne.
4. Po aktywizacji nauczyciel tłumaczy, że naszym bożkiem może stać się dobra rzecz. Dzieje się tak wtedy, kiedy ta rzecz staje się dla nas najważniejsza. Nauczyciel prosi poszczególne grupy o odczytanie efektów swojej pracy. Do każdej prezentacji dodaje komentarz wyjaśniający, dlaczego w danym przypadku ta rzecz czy wydarzenie stały się dla kogoś bożkiem.

### ODPOWIEDŹ NA WEZWANIE BOŻE

1. Nauczyciel prosi uczniów o przypomnienie tematu lekcji i zapowiada, że za chwilę poznają trzy słowa, które również dotyczą pierwszego przykazania. W tym celu uczniowie rozwiązują w ćwiczeniach zadanie nr 2. Wyjaśniamy znaczenie trzech słów: zabobon, wróżby, horoskopy. Pytamy o przykłady zabobonów, które uczniowie znają, oraz tłumaczymy ich absurdalność (podobnie można uczynić w kwestii horoskopów). Należy podkreślić, dlaczego wiara w zabobony, wróżby i horoskopy jest przeciwna wierze w Pana Boga i świadczy o braku zaufania do Niego. Następnie nauczyciel uczy śpiewu piosenki: *Ci, co zaufali Panu*.

Dodatkowe informacje dla nauczyciela (mające na celu skrótowe przypomnienie nauczania Kościoła w podejmowanym temacie):

KKK 2111. *Zabobon jest wypaczeniem postawy religijnej oraz praktyk, jakie ona nakłada. Może on także dotyczyć kultu, który oddajemy prawdziwemu Bogu, na przykład gdy przypisuje się jakieś magiczne znaczenie pewnym praktykom, nawet uprawnionym lub koniecznym. Popaść w zabobon – oznacza wiązać skuteczność modlitw lub znaków sakramentalnych jedynie z ich wymiarem materialnym, z pominięciem dyspozycji wewnętrznych, jakich one wymagają.*

KKK 2116. Należy odrzucić wszystkie formy wróżbiarstwa (...). Korzystanie z horoskopów, astrologia, chiromancja, wyjaśnianie przepowiedni i wróżb, zjawiska jasnowidztwa, posługiwanie się medium są przejawami chęci panowania nad czasem, nad historią i wreszcie nad ludźmi, a jednocześnie pragnieniem zjednania sobie ukrytych mocy. Praktyki te są sprzeczne ze czcią i szacunkiem – połączonym z miłą bojaźnią – które należą się jedynie Bogu.

### UTRWALENIE

1. Celem utrwalenia wiadomości nauczyciel poleca uczniom zapoznanie się z tekstem *Youcata dla dzieci*, 115 w podręczniku. Prosi o podanie przykładów, kiedy rzeczy przedstawione na fotografiach wokół tekstu z *Youcata dla dzieci* mogą być przydatne w życiu i jak z nich korzystać, aby nie stały się bożkiem. Nauczyciel sprawdza stopień opanowania przekazanych wiadomości przez pracę w ćwiczeniach. Polecamy wykonanie zadania nr 4. Jako podsumowanie treści lekcji oglądamy film pt.: *Przykazania Boże – 1 przykazanie / Nie będziesz miał Bogów cudzych przede Mną*, [bit.ly/3xIYvMJ](https://bit.ly/3xIYvMJ). [dostęp: 5.02.2022].
2. Oprócz modlitwy na koniec każdej lekcji o przykazaniach nauczyciel proponuje krótką medytację: *Zrobienie rachunku sumienia ze św. Dominikiem*. Poleca, aby uczniowie w ciszy przeczytali zaproponowane pytania i w swoim sercu odpowiedzieli na nie. Nauczyciel tłumaczy, że zestawienie tych pytań będzie kiedyś pomocą przy rachunku sumienia przed pierwszą spowiedzią świętą. Można zaproponować przepisanie ich w domu na kartkę lub do notatnika, aby kiedyś łatwo było do nich wrócić.
3. Przypominamy uczniom „Kryteria sukcesu”; zadajemy pytania sprawdzające wiedzę.
4. Modlitwa na zakończenie lekcji: *Akt wiary*.
5. Praca domowa: zrób ponownie, w ciszy przed snem, rachunek sumienia z Dominikiem.

### Załącznik nr 1

Wypisz dobre i złe przykłady wykorzystania danej rzeczy czy wydarzenia:

| ..... |   |
|-------|---|
| +     | - |
|       |   |
|       |   |
|       |   |
|       |   |

| ..... |   |
|-------|---|
| +     | - |
|       |   |
|       |   |
|       |   |
|       |   |